

Sygn. akt V U 2216/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Legnicy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 14 lutego 2014 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn . akt VU 2216/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lutego 2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy E. L. prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie spełnia warunków do uzyskania świadczenia, określonych w przepisach art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej „ustawa emerytalna”) oraz w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.), albowiem nie udowodnił na dzień wejścia w życie ustawy żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych, wobec wymaganych lat 15, a także udowodnił jedynie 18 lat, 9 miesięcy i 27 dni łącznie okresów składkowych i nieskładkowych, wobec wymaganego co najmniej 25- letniego ogólnego stażu pracy. Organ nie uwzględnił wnioskodawcy okresów: od 27 czerwca 1968 r. do 4 maja 1971 r. - w gospodarstwie rolnym rodziców - wobec braku informacji o zameldowaniu i okresie nauki szkolnej, od 15 listopada 1976 r. do 31 grudnia 1981 r. – wobec braku wykazu dni przepracowanych w (...) oraz od 4 listopada 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. – wobec braku informacji o okresach nieskładkowych i urlopach bezpłatnych w tym czasie.

Od powyższej decyzji E. L. złożył odwołanie, domagając się jej zmiany poprzez ustalenie prawa do emerytury zgodnie ze złożonym wnioskiem. Domagał się zaliczenia do ogólnego stażu pracy jego zatrudnienia we wszystkich okresach nieuznanych przez organ rentowy, a nadto o zaliczenie do okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych jego

zatrudnienia na stanowisku kierowcy ciągnika w Spółdzielni (...) w Ś. z siedzibą w S. od 5 maja 1971 r. do 11 maja 1976 r. oraz zatrudnienia na tym samym stanowisku w Rolniczej Spółdzielni (...) w S. (obecnie (...) w S.) w okresie od dnia 15 listopada 1976 r. do 24 grudnia 1992 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca E. L. urodził się dnia (...), na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 18 lat, 9 miesięcy i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności bezsporne)

W okresie od 5 maja 1971 r. do 11 listopada 1976 r., tj. przez okres 5 lat i 6 dni, wnioskodawca na stałe i w pełnym wymiarze pracy był zatrudniony jako kierowca ciągnikowy w Spółdzielni (...) w Ś. z siedzibą w S.. Praca wnioskodawcy w tym czasie jako kierowcy skupiała się na pracach polowych w gospodarstwach indywidualnych oraz przy transporcie węgla, nawozów i materiałów budowlanych. Wykonywał ją minimum 8 godzin dziennie. Wnioskodawca nie był w tym okresie członkiem zatrudniającej go spółdzielni.

Wnioskodawca w okresie od 15 listopada 1976 r. do 24 grudnia 1992 r. był zatrudniony w Rolniczej Spółdzielni (...) w S., co nastąpiło w ramach porozumienia między spółdzielniami. W powyższym okresie E. L. był członkiem tej spółdzielni. Przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca zajmował stanowisko kierowcy ciągnikowego, wykonując prace polowe oraz inne z wykorzystaniem ciągnika, podobnie jak w u poprzedniego pracodawcy. W okresie od 15 listopada 1976 r. do 31 grudnia 1981 r. (5 lat, 1 miesiąc i 16 dni) nieuwzględnionym przez organ rentowy, Spółdzielnia nie dysponuje wykazem dniówek obrachunkowych wnioskodawcy.

W okresie od 4 listopada 1996 r. do 17 stycznia 2000 r. wnioskodawca jako operator wózka widłowego pracował na podstawie umowy o pracę zawartą z Przedsiębiorstwem (...) w P.. W tym spornym okresie od 4 listopada 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. – wynoszącym 2 lata 1 miesiąc i 27 dni - wnioskodawca nie korzystał z urlopu bezpłatnego, a jego legitymacja ubezpieczeniowa nie zawiera za powyższy okres wpisów o zwolnieniach lekarskich wnioskodawcy.

Dowody: - dokumenty zgromadzone w aktach emerytalnych: tom I: wnioski-(k. 1-5); kopie świadectw pracy (k. 7, 13-14, 16);,akta KP: kopia legitymacji ubezpieczeniowej – k. 9-11;

- w aktach sądowych: - akta osobowe wnioskodawcy Spółdzielni (...) w Ś. z siedzibą w S. ;

- zeznania świadków: J. A. k. 65v (...), J. K. , k. 65v-66 ((...)M. K. k. 66 (e-protokół (...):30:10-00:47:47), T. S., k. 66v-67 (e-protokół (...):49:08-00:59:46); A. W., k. 67-67v (e-protokół (...):00:08-01:11:07)

- przesłuchanie wnioskodawcy, k. 67v-68 (e-protokół (...):11:15-01:31:08).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego

funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z dyspozycji § 4 ust. 1 tego rozporządzenia wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W sprawie bezspornym było, iż wnioskodawca ukończył 60 lat i nie był członkiem OFE. Kwestią sporną było udowodnienie 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz co najmniej 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie Sąd Okręgowy uznał, że jakkolwiek wnioskodawca istotnie legitymuje się co najmniej 25-letnim ogólnym stażem pracy, to nie wykazał co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem Sądu, do niekwestionowanego przez organ rentowy ogólnego stażu pracy w wymiarze 18 lat, 9 miesięcy i 27 dni, należało zaliczyć także okres zatrudnienia wnioskodawcy w Rolniczej Spółdzielni (...) w S. w okresie od 15 listopada 1976 r. do 31 grudnia 1981 r. Jakkolwiek wnioskodawca nie dysponował wykazem dniówek obrachunkowych za powyższy okres, to z zeznań świadków T. S., J. K. i M. K. wynika, że w spornym okresie wnioskodawca pracował przeważnie w przedłużonym dniu pracy. Świadczenie ci w sposób spójny i dokładny opisali sposób i zakres prac wykonywanych przez wnioskodawcę. Zdaniem Sądu nie ma podstaw, by odmówić tym zeznaniom wiarygodności, zwłaszcza, że świadkowie ci byli zatrudnieni w (...) w S. w tym samym okresie co ubezpieczony i byli jego bliskimi współpracownikami. Powyższe, zdaniem Sądu, pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca w okresie od 15 listopada 1976 r. do 31 grudnia 1981 r. pracował jako kierowca ciągnika minimum po 8 godzin dziennie w średnio 20-dniowym miesiącu pracy – a więc w wymiarze wymaganym do uzyskania świadczeń z tytułu pracy w spółdzielni, zgodnie z art. 4 dekretu z dnia 4 marca 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym członków spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 10, poz. 54 ze zm.).

Ponadto Sąd uznał, że brak jest podstaw do nieuwzględnienia do ogólnego stażu pracy wnioskodawcy jego zatrudnienia od 4 listopada 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. w Przedsiębiorstwie (...) w P.. Opierając się w tym zakresie na wiarygodnych wyjaśnieniach ubezpieczonego oraz treści przedłożonej na rozprawie legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy, Sąd ustalił, że w spornym okresie nie korzystał on z urlopu bezpłatnego, ani ze zwolnień lekarskich, a w konsekwencji okres ten należy uwzględnić jako okres składkowy.

Zaliczenia dwóch powyższych okresów do ogólnego stażu pracy, tj. okresów: od 15 listopada 1976 r. do 31 grudnia 1981 r. (5 lat, 1 miesiąc i 16 dni) oraz od 4 listopada 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. (2 lata, 1 miesiąc i 27 dni) powoduje, że po ich zsumowaniu z okresami składkowymi i nieskładkowymi uznanymi przez organ rentowy, wnioskodawca legitymuje się ponad 25 letnim ogólnym stażem pracy. Z kolei wobec tego, że okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. lub przed dniem 1 stycznia 1983 r., uwzględnia się jedynie w przypadku, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury (art.

10 ust. 1 ustawy emerytalnej) zbędne stało się badanie w niniejszej sprawie okresu takiej pracy zgłoszonego przez wnioskodawcę. W konsekwencji Sąd pominął też dowód z przesłuchania świadka zgłoszonego na tą okoliczność.

Przechodząc do rozważań odnośnie niespełnienia przez wnioskodawcę ostatniej koniecznej przesłanki przyznania mu świadczenia w obniżonym wieku emerytalnym, tj. wykazania conajmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, należy wskazać, że po przeprowadzeniu w sprawie postępowania dowodowego, Sąd uznał, że za pracę w tym charakterze można jedynie zaliczyć wnioskodawcy okres zatrudnienia w wymiarze 5 lat i 6 dni, tj. od 5 maja 1971 r. do 11 maja 1976 r. w Spółdzielni(...) w Ś. z siedzibą w S. na stanowisku na stanowisku kierowcy ciągnikowego. Jak wynika bowiem z pozyskanych przez Sąd z archiwum akt osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w tej Spółdzielni i korelujących z ich treścią zeznań świadka A. W. i przesłuchania wnioskodawcy, E. L. w okresie tym wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę kierowcy ciągnika, która została wymieniona jako praca w szczególnych warunkach w wykazie A, dział VIII, poz. 3 stanowiącym załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W okresie tym wnioskodawca wszystkie obowiązki pracownicze wykonywał przy użyciu ciągnika, pracując najmniej 8 godzin dziennie i nie był członkiem zatrudniającej go Spółdzielni.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał już jednak podstaw, by za pracę w warunkach szczególnych uznać także pracę wykonywaną przez wnioskodawcę na tym samym stanowisku na rzecz Rolniczej Spółdzielni (...) w S. w okresie od 15 listopada 1976 r. do 24 grudnia 1992 r. Niewątpliwym jest bowiem, że w tym czasie wnioskodawca był członkiem spółdzielni rolniczej i wykonywał prawa członkowskie, zatem de facto jego zatrudnienie wynikało z jego członkostwa i nie odpowiadało pracowniczemu stosunkowi pracy. Jak zaś wynika z wyraźnej treści wyżej powołanego rozporządzenia, a także z art. 32 i 184 ustawy emerytalnej, okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w szczególnych warunkach wymaganych do uzyskania emerytury w obniżonym wieku, jedynie w przypadku osób zatrudnionych w oparciu o stosunek pracy, odpowiadający wymogom z art. 22 kodeksu pracy. Ustawodawca nie przewidział w rolniczej spółdzielni produkcyjnej formy zatrudnienia, występującej w spółdzielni pracy, w której stosunek pracy pomiędzy spółdzielnią a jej członkiem nawiązuje się przez spółdzielczą umowę o pracę (art. 182 § 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze). Taki pogląd ugruntował się także szeroko w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który Sąd Okręgowy podziela (por m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2012 r. I UK 383/11 LEX nr 1215134; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 1988 r., III CZP 32/88).

Trzeba przy tym zauważyć, iż niekwestionowane orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego przyjęło, iż utrzymanie w przepisach ustawy o emeryturach i rentach uprzywilejowanego nabycia prawa do wcześniejszej emerytury wyłącznie z tytułu pozostawania w stosunku pracy nie narusza konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej, choćby ubezpieczeni z innych niż stosunek pracy tytułów wykonywali zatrudnienie w szczególnych warunkach (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 września 2000 r., K 1/00 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2001 r., II UKN 646/00, OSNP 2003 nr 18, poz. 445; z dnia 28 listopada 2002 r., II UK 77/02, OSNP 2004 nr 6, poz. 105; z dnia 12 lutego 2004 r., II UK 246/03, OSNP 2004 nr 20, poz. 358; z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 142/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 272; z dnia 29 czerwca 2005 r., I UK 300/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 94; z dnia 8 maja 2008 r., I UK 354/07, Monitor Prawa Pracy 2008 nr 10, poz. 544; z dnia 2 października 2008 r., III UK 51/08, Lex nr 509023).

Tym samym, w ocenie Sądu, wnioskodawca nie udowodnił, że legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, a w konsekwencji nie spełnia wszystkich warunków do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust.1 ustawy emerytalnej.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.